

Складові ресурсного потенціалу аграрного підприємства

Составляющие ресурсного потенциала аграрного предприятия

Components of the resource potential of an agricultural enterprise

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент кафедри підприємництва і торгівлі

Пучкова С.І., Пучкова С.И., Puchkova S.I.

Студент Лашкін Г.М., Лашкин Г.Н., Lashkin G.M.

Досліджено сутність та особливості ресурсного потенціалу підприємств. Окреслено складові ресурсного потенціалу аграрних підприємств та надана їх характеристика. Визначено завдання щодо управління складовими ресурсними потенціалу аграрного підприємства.

Ключові слова: ресурсний потенціал, аграрне підприємство, складові, структура, ресурсне забезпечення.

The essence and features of resource potential of enterprises are investigated. The components of the resource potential of agricultural enterprises are determined and their characteristics are presented. The tasks of managing the components of the resource potential of an agricultural enterprise are defined.

Key words: resource potential, agricultural enterprise, components, structure, resource provision.

Исследована сущность и особенности ресурсного потенциала предприятий. Определены составляющие ресурсного потенциала аграрных предприятий и представлена их характеристика. Определены задачи по управлению составляющими ресурсного потенциала аграрного предприятия.

Ключевые слова: ресурсный потенциал, аграрное предприятие, составляющие, структура, ресурсное обеспечение.

Успішність функціонування аграрного підприємства значною мірою визначається забезпеченістю ресурсами, їх структурою, швидкістю оновлення, ефективністю використання,

рівнем розвиненості. У масштабах підприємства всі ці чинники визначаються його ресурсним потенціалом. При цьому сам ресурсний потенціал формується як певна комбінація різних груп наявних у підприємства агробізнесу ресурсів.

Сучасні проблеми ефективного функціонування аграрних підприємств обумовлюють об'єктивну необхідність найбільш повного використання наявних ресурсів і потенційних можливостей, формування здатності швидко адаптуватися до мінливої соціально-економічної ситуації. У зв'язку з цим необхідно систематично враховувати, оцінювати, контролювати і підтримувати ресурси в оптимальних розмірах і співвідношеннях.

В умовах обмеження ресурсного забезпечення діяльності аграрних підприємств зростає потреба в ефективному управлінні їх ресурсним потенціалом.

Застосування категорії ресурсного потенціалу було розпочато в 70–80-ті роки минулого століття.

Ресурсний потенціал підприємства можна трактувати як властивість його наявних ресурсів забезпечити очікуваний результат підприємницької діяльності внаслідок їх використання, орієнтуючись при цьому на умови динамічного зовнішнього середовища та адаптацію до нього через застосування відповідних засобів впливу [1].

При цьому ресурсний потенціал підприємства можна охарактеризувати чотирма основними критеріями [2]:

- реальними можливостями підприємства в тій чи іншій сфері діяльності (також і нереалізовані можливості);
- обсягом ресурсів як залучених, так і тільки підготовлених до використання у виробництві;
- здатністю кадрів (менеджерів) використовувати ресурси, вміння розпоряджатися ресурсами підприємства;
- формою підприємництва та відповідною організаційною структурою підприємництва.

Різноманітні точки зору на сутність та складові ресурсного потенціалу сільгосп підприємств можна умовно поділити на дві наступні групи. Перша з них включає наукові праці, в яких потенціал ототожнюється із забезпеченістю підприємств ресурсами і ефективністю їх використання. До другої групи належать наукові праці, автори яких розглядають потенціал як спроможність комплексу ресурсів досягати очікуваного кінцевого результату. Тобто, одні вчені застосовують ресурсний, а інші – результативний підходи.

Структурні компоненти ресурсного потенціалу аграрних підприємств варто виділити таким чином (табл. 1):

Таблиця 1 – Структурні компоненти ресурсного потенціалу аграрних підприємств

Назва ресурсу	Характеристика
Земельні ресурси	мають низку специфічних особливостей, які суттєво відрізняють її від інших засобів виробництва і значно впливають на економіку аграрних підприємств. Продуктивна здатність землі, як засобу виробництва, залежить насамперед від її родючості.
Трудові ресурси	кількість працівників, які входять до його складу за допоміжною та основною діяльністю. Високоякісна підготовка персоналу, що сприяє широкому спектру його навичок та практичних умінь, є важливим фактором ефективної діяльності аграрних формувань
Матеріально-технічні ресурси	це ресурси в натуральній формі, які використовуються у господарській діяльності сільськогосподарських підприємств. До їх складу належать основні засоби та частина оборотних засобів.
Нематеріальні ресурси	це ресурси, які не мають матеріально речової структури. Вони безтілесні, недотичні, непомітні. Вони приносять додатковий дохід, тобто активно впливають на кінцеві результати виробництва.
Фінансово-інвестиційні ресурси	це сукупність грошових надходжень та прибутків, які є в їх розпорядженні для здійснення та виконання фінансових зобов'язань. Ці ресурси забезпечують процес виробництва, є неодмінною умовою безупинності процесу відтворення

Інноваційні ресурси	розуміються можливості використання ресурсів та можливостей підприємства на інноваційних засадах. Інноваційні ресурси розглядають як сприйняття на підприємстві нових ідей, готовність до критики, перспективні погляди і бачення, наявність інтелекту, цілеспрямованість, наполегливість тощо
Інформаційні ресурси	В умовах організації та реалізації процесу виробництва інформація набуває ознак товару та характеризується такими особливостями: відсутністю її втрат у процесі використання; можливим максимальним розширенням меж та обсягу її споживання (отримання, опрацювання, прийняття рішення); значною ресурсозберігаючою здатністю.

Сформовано за: [1], [2], [3]

Аналізуючи склад визначених ресурсів аграрних підприємств, варто відмітити, що земельні ресурси (сільськогосподарські угіддя) й трудові ресурси аграрних підприємств можуть бути якісно поліпшені без залучення їх ззовні. В той час, як основні й оборотні фонди мають фіксовані в статистиці вхідні параметри, які можливо лише максимально реалізувати [4].

Ресурсне забезпечення аграрного сектору України насамперед характеризується станом матеріально-технічної бази сільського господарства, і, зокрема, вартістю основних засобів та динамікою інвестицій у сільське господарство, введенням в дію виробничих потужностей і об'єктів, забезпеченням аграрних виробників сільськогосподарською технікою, мінеральними добривами та засобами захисту рослин тощо. Потрібно зазначити, що на сучасному етапі господарювання важливу роль відіграє проблема структурної збалансованості ресурсного потенціалу, яка потребує вивчення співвідношення окремих його складових [5].

Варто зазначити, що склад структурних компонентів ресурсного потенціалу для кожного суб'єкта господарювання агросфери при цьому є індивідуальним, виходячи зі специфіки галузі, в якій він функціонує, рівня економічного розвитку, стану потенціалу розвитку, вибраної стратегії подальшого розвитку [3].

Ресурсне забезпечення діяльності аграрного виробництва має здійснюватись у відповідній формі та сприяти вирішенню таких завдань:

- ✓ визначення перспективних потреб підприємства в ресурсах всіх необхідних видів;
- ✓ розрахунок допустимих ресурсних обмежень і формування прогресивних норм витрат ресурсів різних типів;
- ✓ визначення можливостей використання стратегічних ресурсів шляхом збалансування обсягів і складу, термінів постачання з динамікою використання;
- ✓ розроблення заходів щодо раціонального використання ресурсів підприємства.

Таким чином управління ресурсним потенціалом аграрного підприємства – це діяльність з системного управління всіма його складовими з метою реалізації перспективних напрямків його розвитку і підвищенню ефективності використання.

Список використаної літератури:

1. Манзій О. П. Поняття ресурсного потенціалу як економічної категорії. Бізнес-навігатор. 2018. Випуск 4 (47). С. 90-93
2. Кужель В. В. Потенціал підприємств аграрної сфери: сутність, структура, тенденції нарощення. Агросвіт. 2013. № 13. С. 47-50
3. Постол А. А. Структура виробничо-ресурсного потенціалу аграрних підприємств та удосконалення управління розвитком її складових. Інфраструктура ринку. 2017. Випуск. 3. С. 64-67.
4. Сенчук І. І. Особливості трансформації ресурсного потенціалу аграрних підприємств Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. № 4. С. 29–34.
5. Нагорний В. Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств: стан і тенденції розвитку. Економічний аналіз. 2012. Випуск 11. Частина 1. С. 191–195.